

Forretning, heller ikke Bankforretning, uden at løbe en vis Risiko, og det maa formentlig betragtes som givet, at denne Bank ikke nu kan benytte Statsgarantien til at laane Penge i Nationalbanken for at benytte dem til nye Forretninger. Naar vi betragter Bankens Passivside og gaar ud fra, at henimod Halvdelen af de Beløb, Banken skylder bort, er Laan, som Banken har maattet optage, dels i Nationalbanken, dels i Udlandet i Form af Sterling- og Dollarkreditter, og at den anden Halvdel af Passiverne repræsenteres af egentlige Indlaanere, Sparekasseindsud, Folio og lignende, vil man se, at Banken faar en aarlig Rentebyrde, som vil blive alt for stor i Forhold til dens Balance, idet de Laan, Banken har optaget i Nationalbanken og i Udlandet, forrentes, ikke med en Indlaansrente, men med en betydeligt højere Rente. Og hertil kommer yderligere, at de Laan, Banken har optaget i Sterling og Dollars, skal betales tilbage i samme Mønter, det vil sige, som Forholdene for Tiden og i en længere Fremtid tegner; med et langt større Kronebeløb, end Laanene i sin Tid er udbragt til. Har man regnet med dette i Balance?

Banken har en Balance paa rundt regnet 1 000 Mill. Kr. Den har en Omkostningskonto paa 10—12 Mill. Kr. For en stor Del af sine Aktiver faar den kun det samme i Rente, som den maa betale i Rente til Nationalbanken, og for mange Aktiver endnu mindre. Jeg skal blot nævne, at Bankens Ejendomme er optaget til langt højere Beløb, end de kan udbringes til, og at der jo overhovedet ikke kan være Tale om Forrentning af dem. Af Bankraadets Betænkning fremgaar det endvidere, at en Række saakaldte mindre Beløb overhovedet ikke har været Genstand for Afskrivning. Naar man tager i Betragtning, at disse Kreditter uden Tvivl ikke altid har været ydet med forretningsmæssigt Maal for Øje, kan man sikkert gaa ud fra, at her vil være mange Beløb at afskrive. Det er jo en Kendsgerning, at naar en Bank selv skal drive en anden Forretning, kommer den uvægerligt til kort, og dette vil ganske sikkert gælde i forstærket Grad her, hvor det drejer sig om en statsgaranteret — jeg ved ikke hvad — Privatbank. Der er neppe Tvivl om, at adskillige af Landmandsbankens Debitorer er henvist til at drive deres Forretning videre paa Grundlag af de Laan, Banken allerede har ydet, og er nødsaget til fremdeles at yde dem, idet de paagældende uden Bankens Støtte vilde være henvist til at likvidere, fordi de selv ingen Kapital er i Besiddelse af, og en gældbunden Debitor

er jo nu en Gang ikke saa meget værd som den, der har Formue at støtte sig til.

Jeg har en Anelse om, at adskillige af de Rekonstruktioner af Landmandsbankens Selskaber, som Banken har foretaget i den senere Tid, er foretaget med det Maal for Øje at skabe Værdier, der tager sig ud som reelle, men i Virkeligheden kun er nominelle. Er det givet, at man har taget tilbørligt i Betragtning de Forpligtelser, som den gamle Direktion maa formodes i vidt Omfang at have paaført Banken bl. a. ved Opkøb af egne Aktier, som fingeres solgt til Udlandet, uden at der derom har været noget bogført i Bankens Bøger? Jeg nærer ikke Tvivl om, at Villien vil blive svækket hos Bankens Debitorer til at komme ud af deres Forhold til Banken, naar det er en statsgaranteret Bank, som der her er Tale om. Underskuddet vil efter min Formening vokse fra Aar til Aar, i Virkeligheden vil der blive Tale om en aarelang, langsom Hensygnen af Banken, hvorunder Staten vil komme ind i en langt større Risiko end i Øjeblikket.

Saaledes ser jeg paa Forholdet, og jeg kan derfor for mit Vedkommende i et og alt slutte mig til de Betragtninger, der fra radikal Side er gjort gældende i Folketingsudvalgets Betænkning. Jeg tror, det eneste forsvarlige, saaledes som Forholdene er, havde været at gaa til en partiel Likvidering, saaledes som man fra radikal Side har anført i Betænkningen; og selv om jeg erkender, at dette havde været langt vanskeligere nu end i Juli og i September, tror jeg alligevel, at det med god Villie havde været muligt at gøre det. Det kunde være gjort, hvis Rigsdagen havde vedtaget et Lovforslag i den Aand og Retning, som er antydnet i den radikale Betænkning. Jeg tror, det vilde have været til meget større Gavn eller, rettere sagt, gjort uendelig meget mindre Skade for vort erhvervende Samfund end den Ordning, som den højtærede Regering med de Konservatives Støtte gaar ind for.

Blandt alt det meget, som jeg skylder mine ærede tidligere Partifæller Tak for, er der intet, jeg er dem saa taknemmelig for, som at de har vist mig den Hensynsfuldhed at ekskludere mig af deres Gruppe. De har derved fritaget mig for det Medansvar, som de Gang paa Gang paa tager sig for alle de politiske Fadæser, der begaaes af Venstregeringen. Allerede for 2 Aar siden sagde et af de mest fremragende Medlemmer af mit Parti, da vi overvejede, hvorledes Samlingen 1920—21 var forløbet, at vi burde i langt højere Grad have frigjort os for Medansvaret for Venstregeringen.